

Briselē, 2025. gada 15. septembrī
(OR. en)

12811/25

Starpiestāžu lietas:

2025/0172 (COD)

2025/0176 (COD)

2025/0177 (COD)

SIMPL 101
ANTICI 112
INDEF 92
MAP 59
CSC 447
ENV 835
COMPET 868
ENT 161
MI 649
CHIMIE 78
CODEC 1258

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2025. gada 29. augusts

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: C(2025) 3800 final

Temats: KOMISIJAS PAZIŅOJUMS
par ilgtspējīga finanšu regulējuma un Direktīvas par uzņēmumu
pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju piemērošanu aizsardzības
industrijai

Pielikumā ir pievienots dokuments C(2025) 3800 final.

Pielikumā: C(2025) 3800 final

Briselē, 28.8.2025.
C(2025) 3800 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

**par ilgtspējīga finanšu regulējuma un Direktīvas par uzņēmumu pienācīgu rūpību
attiecībā uz ilgtspēju piemērošanu aizsardzības industrijai**

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

par ilgtspējīga finanšu regulējuma un Direktīvas par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju piemērošanu aizsardzības industrijai

Saturs

1	Ievads	2
2	Ieguldīšana aizsardzības industrijā veicina ES noturību un drošību.....	3
2.1	Aizsardzības industrija palīdz sasniegt plašākus ES un ANO mērķus.....	3
2.2	Aizsardzības industrija ES ilgtspējīga finansējuma regulējuma un <i>CSDDD</i> kontekstā	4
3	Tāda riska mazināšana, kas rodas mijiedarbībā ar aizsardzības industriju	5
3.1	Starptautiskie līgumi un ES tiesību akti, kas reglamentē izmantošanu un eksportu.....	5
3.1.1	Militāro tehnoloģiju un ekipējuma nodošana ārpus ES (eksports)	6
3.1.2	Militāro tehnoloģiju un ekipējuma nodošana ES iekšienē	7
3.1.3	Divējāda lietojuma preču pārvadājumi ārpus ES	7
3.2	Riska mazināšana dažādās ilgtspējīga finansējuma regulējuma un <i>CSDDD</i> likumdošanas lietās	8
3.2.1	<i>SFDR</i>	8
3.2.2	ES taksonomija	10
3.2.3	<i>FITD II</i>	11
3.2.4	<i>CSDDD</i>	12
3.2.5	<i>CSRD</i>	13
3.2.6	<i>BMR</i>	13
4	Ieņēmumu robežvērtības.....	14
5	Aizsardzības industrijas ieguldījuma sociālajā ilgtspējā novērtēšana	14

1 Ievads

- (1) Šā Komisijas paziņojuma (turpmāk – “paziņojums”) mērķis ir sniegt norādījumus par ES ilgtspējīga finansējuma regulējuma piemērojamību aizsardzības industrijai.
- (2) Vārdu savienojums “ilgtspējīgs finansējums” attiecas uz procesu, kurā, pieņemot lēmumus par ieguldījumiem finanšu nozarē, tiek ņemti vērā vidiskie, sociālie un pārvaldības (VSP) apsvērumi, tā veicinot ar ilgtspēju saistīto risku labāku novērtēšanu un piesaistot vairāk ieguldījumu ilgtspējīgām saimnieciskajām darbībām un projektiem.
- (3) Paziņojuma mērķis ir palīdzēt tirgus dalībniekiem nodrošināt atbilstību ES ilgtspējīga finansējuma regulējuma prasībām attiecībā uz aizsardzības industriju. Tā mērķis ir palīdzēt novērst industrijas nepamatotu diskrimināciju lēmumos par ieguldījumiem un nodrošināt labāku izpratni par industrijas potenciālu veicināt sociālo ilgtspēju un šā potenciāla atzīšanu saskaņā ar mērķiem, kas noteikti Eiropas aizsardzības industriālajā stratēģijā¹ un Kopīgajā Baltajā grāmatā par Eiropas aizsardzības gatavību 2030².
- (4) Paziņojumā ir precizēts, ka ES ilgtspējīga finansējuma regulējums ir saderīgs ar ieguldīšanu aizsardzības nozarē un ka informācijas sniegšana par ilgtspēju attiecas horizontāli uz visām nozarēm. Komisija atgādina, ka minētais regulējums neierobežo nevienas nozares, tai skaitā aizsardzības industrijas, finansēšanu, un mudina aizsardzības industrijas ieguldījumus novērtēt katrā gadījumā atsevišķi, tāpat kā jebkurā citā nozarē.
- (5) Paziņojums ir paredzēts visiem ieguldītājiem un tirgus dalībniekiem, kas minēti ES ilgtspējīga finansējuma regulējumā, kā arī publiskajām iestādēm un struktūrām. Paziņojums būs īpaši svarīgs šādām pusēm:
 - finanšu tirgus dalībnieki;
 - VSP reitingu sniedzēji, proti, juridiskas personas, kuru profesionālā darbība ietver VSP reitingu vai vērtējumu izdošanu³;
 - VSP marķējumu (ekomarķējumu, valstu marķējumu utt.) nodrošinātāji;
 - biržas / indeksu sniedzēji, etalonu sniedzēji, datu pārdevēji / sertifikācijas struktūras utt.
- (6) Paziņojums attiecas uz tekstiem, kas veido ES ilgtspējīga finansējuma regulējumu, it īpaši uz:
 - Regulu (ES) 2019/2088 par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē (*SFDR*)⁴;
 - Deleģēto regulu (ES) 2017/565 un Deleģēto direktīvu (ES) 2017/593, ar ko papildina Direktīvu 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem (FITD II)⁵;

¹ [Eiropas aizsardzības industriālā stratēģija](#).

² [JOIN\(2025\) 120 final](#).

³ COM(2023) 314 final – 2023/0177COD).

⁴ OV L 317, 9.12.2019., 1.–16. lpp., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32019R2088>

⁵ OV L 173, 12.6.2014., 349.–496. lpp., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A32014L0065>

- Regulu (ES) 2020/852 par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (ES taksonomija)⁶;
- Direktīvu (ES) 2022/2464, ar ko attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu groza Regulu (ES) Nr. 537/2014, Direktīvu 2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un Direktīvu 2013/34/ES (CSRD)⁷;
- Regulu (ES) 2016/1011 par indeksiem, ko izmanto kā etalonus finanšu instrumentos un finanšu līgumos vai ieguldījumu fondu darbības rezultātu mērīšanai, un ar kuru groza Direktīvu 2008/48/EK, Direktīvu 2014/17/ES un Regulu (ES) Nr. 596/2014 (BMR)⁸;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/1760 par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju un ar ko groza Direktīvu (ES) 2019/1937 un Regulu (ES) 2023/2859 (CSDDD)⁹.

2 Ieguldīšana aizsardzības industrijā veicina ES noturību un drošību

2.1 Aizsardzības industrija palīdz sasniegt plašākus ES un ANO mērķus

- (7) Eiropas Savienības un Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) politikas mērķi attiecībā uz ilgtspēju ir cieši saskaņoti. ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi¹⁰ ir tieši minēti kā Eiropas Klimata akta¹¹, kas ir ES zaļā kursa juridiskais pamats, mērķis. Eiropas Klimata aktā ir kodificēts ES mērķis līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, un tā 4. apsvērumā norādīts, ka ir ārkārtīgi svarīgi nospraust šo ilgtermiņa mērķi, kas palīdzētu pārkārtot ekonomiku un sabiedrību, veicinātu ļoti kvalitatīvu nodarbinātību, ilgtspējīgu izaugsmi un palīdzētu sasniegt ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus.
- (8) ANO dokumentos ir arī atzīts, ka brīvība, labklājība un taisnīgums nav iespējams, ja nav drošības vai ja ārvalstu agresors ir īstenojis militāru okupāciju. Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas¹² 3. pantā ir apstiprināts, ka “katram cilvēkam ir tiesības uz dzīvību, brīvību un personas neaizskaramību”, un 28. pantā – ka “katram cilvēkam ir tiesības uz sabiedrisko un starptautisko kārtību, kurā ir iespējams pilnīgi īstenot šajā deklarācijā izklāstītās tiesības un brīvības”. ANO Statūtu 51. pantā ir nostiprinātas tiesības uz (kolektīvu) paš aizsardzību: “Šie statūti nekādā veidā neierobežo neatņemamās tiesības uz individuālu vai kolektīvu paš aizsardzību, ja pret Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalsti tiek veikts bruņots uzbrukums, līdz brīdim, kamēr Drošības padome nav veikusi pasākumus, kas nepieciešami starptautiskā miera un drošības uzturēšanai.”¹³
- (9) Krievijas nepamatotais un neprovocētais agresijas karš pret Ukrainu ir skaidri parādījis, ka ES ir jāstiprina un vēl vairāk jāattīsta spēja aizstāvēties, lai šīs vispārējās tiesības aizsargātu ES teritorijā un ārpus tās. Saskaņā ar draudu novērtējumiem, ko veikuši vairāki

⁶ OV L 198, 22.6.2020., 13.–43. lpp., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32020R0852>

⁷ OV L 322, 16.12.2022., 15.–80. lpp., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464>

⁸ OV L 171, 29.6.2016., 1.–65. lpp., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1011>

⁹ OV L 2024/1760, 5.7.2024., <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>

¹⁰ [17 MĒRKĪ | Ilgtspējīga attīstība.](#)

¹¹ Regula (ES) 2021/1119, [OV L 243, 9.7.2021., 1.–17. lpp.](#)

¹² [Apvienoto Nāciju Organizācijas Cilvēktiesību deklarācija.](#)

¹³ Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu VII nodaļa “Darbība attiecībā uz miera apdraudējumu, miera pārkāpumiem un agresijas aktiem”.

ES izlūkdienesti, Krievijas spēja ražot militāro ekipējumu ir ievērojami palielinājusies, un tai ir pietiekamas militārās spējas, lai nākamo trīs līdz piecu gadu laikā pārbaudītu rietumu valstu vienotību un Ziemeļatlantijas līguma 5. panta efektivitāti.

- (10) Tas rada nepieciešamību pieņemt aizsardzības gatavības domāšanas veidu un nekavējoties pastiprināt centienus, lai līdz 2030. gadam atjaunotu aizsardzības gatavību un atturēšanu. Šajā kontekstā aizsardzības gatavība būtu jāsaprot kā dalībvalstu spēja paredzēt un novērst ar aizsardzību saistītas krīzes un reaģēt uz tām. Lai sasniegtu šo gatavību, ir būtiski palielināt aizsardzības industrijas spējas un gatavību, jo šī industrija nodrošina, ka dalībvalstu bruņotajiem spēkiem ir ekipējums, kas nepieciešams ES iedzīvotāju aizsardzībai. Tādējādi konkurētspējīgai un noturīgai ES aizsardzības industrijai ir izšķiroša nozīme Eiropas miera un drošības aizsardzībā¹⁴. Tā arī palīdz sasniegt Līguma par Eiropas Savienību 42. un 46. pantā nostiprinātos kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) mērķus. Tādēļ aizsardzības industrija ir nepieciešama, lai ekstremālākajās militārās ārkārtas situācijās, proti, bruņotas agresijas gadījumā, nodrošinātu iespējamo agresoru militāro atturēšanu un aizsargātu ES iedzīvotājus. Ciktāl ES aizsardzības industrija palīdz sasniegt šo mērķi, tai ir potenciāls veicināt mūsu kopējo mieru un drošību saskaņā ar ANO 16. ilgtspējīgas attīstības mērķi – miers, taisnīgums un laba pārvaldība¹⁵.

2.2 Aizsardzības industrija ES ilgtspējīga finansējuma regulējuma un CSDDD kontekstā

- (11) Kā norādīts Eiropas zaļajā kursā, “lai pārkārtotos uz klimatneitralitāti, ir nepieciešamas pārmaiņas visā politikas spektrā, un kopīgiem spēkiem ir jāstrādā visām ekonomikas nozarēm un sabiedrības grupām”¹⁶. Šajā sakarā ES ilgtspējīga finansējuma regulējums un CSDDD palīdz uzņēmumiem un ieguldītājiem labāk integrēt ilgtspēju savos lēmumos, produktos, pakalpojumos vai procesos.
- (12) Ņemot vērā šos kopīgos centienus, kuros iesaistītas visas nozares, Komisija atgādina, ka no aizsardzības industrijas uzņēmumiem, tāpat kā no jebkuras citas nozares uzņēmumiem, tiek vispārēji sagaidīts, ka tie kļūs ilgtspējīgāki vidiskajā, sociālajā un pārvaldības dimensijā.
- (13) Komisija jau vairākkārt ir precizējusi saikni starp sociālo ilgtspēju un aizsardzības industriju. Konkrētāk, gan priekšlikumā regulai, ar ko izveido munīcijas ražošanas atbalsta aktu¹⁷, gan Eiropas aizsardzības industriālajā stratēģijā tika atgādināts, ka “Savienības aizsardzības industrija ir būtisks Savienības noturības, drošības un līdz ar to miera un sociālās ilgtspējas veicinātājs”¹⁸. Aizsardzības industrija uzlabo ilgtspēju, jo sekmē noturību, drošību un mieru.

¹⁴ [Eiropas aizsardzības industriālā stratēģija](#).

¹⁵ [17 MĒRKĪ | Ilgtspējīga attīstība](#).

¹⁶ [OV L 243, 9.7.2021., 1.–17. lpp.](#), 25. apsvērums.

¹⁷ COM(2023) 237 final. Eiropas Parlaments un Padome šo regulu pieņēma kā Regulu (ES) 2023/1525. OV L 185, 24.7.2023., 7. lpp. Likumdevēji apstiprināja to pašu tekstu 35. apsvērumā.

¹⁸ [Eiropas aizsardzības industriālā stratēģija](#), 24. lpp.

- (14) Komisija norāda, ka ilgtspējīga finansējuma regulējums pilnīgi atbilst ES centieniem veicināt Eiropas aizsardzības industrijas piekļuvi pietiekamam finansējumam un ieguldījumiem¹⁹. Tas nenosaka nekādus aizsardzības industrijas finansēšanas ierobežojumus. ES noteikumi par ilgtspējas informācijas atklāšanu un preferencēm ir horizontāli piemērojami visās nozarēs vienādi, un tie neizceļ kādu konkrētu nozari. Kopīgajā Baltajā grāmatā par Eiropas aizsardzības gatavību 2030 ir arī norādīts, ka “*SFDR* neliedz finansēt aizsardzības nozari”²⁰. Aizsardzības industrijai piemēro tāds pašus noteikumus kā jebkurai citai nozarei, un tiek uzskatīts, ka papildu prasības par informācijas atklāšanu attiecas tikai uz “pretrunīgi vērtētiem ieročiem” (sk. 3.2.1.2. iedaļu). Tāpēc aizsardzības industrijas kā tādas izslēgšana neatbilstu piemērojamajam tiesiskajam regulējumam.
- (15) *CSDDD* aptver aizsardzības industriju tāpat kā jebkuru citu nozari, izņemot gadījumus, kad no pienācīgas rūpības pienākumiem tiek izslēgtas lejupējo darījumu partneru darbības, kas saistītas ar produktiem, uz kuriem attiecas dalībvalsts eksporta kontrole (proti, vai nu eksporta kontrole saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/821 par divējāda lietojuma preču eksporta, starpniecības, tehniskās palīdzības, tranzīta un pārvadājumu kontroli, vai ieroču, munīcijas vai militārā aprīkojuma eksporta kontrole, ko veic valsts eksporta kontroles ietvaros), kad ir atļauts produkta eksports.

3 Tāda riska mazināšana, kas rodas mijiedarbībā ar aizsardzības industriju

3.1 Starptautiskie līgumi un ES tiesību akti, kas reglamentē izmantošanu un eksportu

- (16) Aizsardzības industrija ir stingri reglamentēta, un uz to attiecas tiesību akti par tās izstrādāto ražojumu un tehnoloģiju, tai skaitā ieroču, ražošanu, izmantošanu un nodošanu ES un ārpus tās. Šie tiesību akti palīdz mazināt iespējamo nelabvēlīgo ietekmi, kas saistīta ar aizsardzības industrijas izstrādāto ražojumu izmantošanu, saskaņā ar ES ilgtspējīga finansējuma regulējuma un ES kopējās ārpolitikas un drošības politikas vispārējiem mērķiem.
- (17) Saskaņā ar ANO Statūtu²¹ 51. pantā atzītajām pašaizsardzības tiesībām un attiecīgo atgādinājumu, kas ietverts Padomes Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP, ar ko izveido kopīgus noteikumus, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksporta kontroli, (turpmāk – “kopējā nostāja”)²² preambulas 12. apsvērumā, dalībvalstīm ir tiesības nodot un eksportēt pašaizsardzības līdzekļus. Komisija mudina ekonomikas dalībniekus katra aizsardzības industrijas uzņēmuma vai darbības finansēšanu vērtēt atsevišķi, ņemot vērā ilgtspējas apsvērumus. Lēmumi būtu jāpieņem atkarībā no atbilstības piemērojamiem tiesību aktiem, līgumiem un riska mazināšanas procesiem, kas izklāstīti šajā iedaļā.
- (18) Militāro un divējāda lietojuma preču eksportam un pārvadājumiem ES iekšienē piemēro stingru kontroli, ko īsteno dalībvalstis. Tas, kā dalībvalstis nodrošina atbilstību ES un starptautiskajiem tiesību aktiem, ir atkarīgs no tā, vai industrija veic pienācīgas rūpības pasākumus. Piemēram, lai saņemtu eksporta licences, aizsardzības industrijas uzņēmumiem ir jāīsteno stingri iekšējās kontroles un atbilstības nodrošināšanas

¹⁹ Eiropas aizsardzības industriālā stratēģija. 25. lpp., 5. ielogs “Aizsardzības industrija un ES ilgtspējīga finansējuma satvars”.

²⁰ [JOIN\(2025\) 120 final](#), 18. lpp.

²¹ eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008E0944.

²² [CL2008E0944EN0010010.0001_cp 1..1 \(europa.eu\)](#).

pasākumi, ko noteikušas valsts eksporta kontroles iestādes. Cieša uzraudzība, ko veic dalībvalstu aģentūras, kuras īsteno eksporta kontroles mehānismu, ir svarīga, lai novērstu aizsardzības industrijas izstrādāto ražojumu iespējamo negatīvo ietekmi.

3.1.1 Militāro tehnoloģiju un ekipējuma nodošana ārpus ES (eksports)

- (19) Ieroču, to sastāvdaļu, munīcijas un militāro tehnoloģiju eksporta kontroli reglamentē ar KĀDP (tiesību akti tiek pieņemti, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību 29. pantu). Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 40. pantu kopējās ārpolitikas un drošības politikas īstenošana neietekmē pilnvaru sadalījumu starp ES un dalībvalstīm²³. Dalībvalstis, izmantojot savas valsts sistēmas, kontrolē Eiropas Savienības militāro preču sarakstā²⁴ iekļauto militāro tehnoloģiju un ekipējuma (tai skaitā ieroču) eksportu saskaņā ar kopējo nostāju. Kopējā nostājā ir uzskaitīti kritēriji, kas dalībvalstīm jāņem vērā, piešķirot eksporta licenci. Šie nosacījumi cita starpā ietver cilvēktiesību ievērošanu saņēmējvalstī un miera un drošības saglabāšanu reģionā. Kopējā nostāja dalībvalstīm ir juridiski saistoša.
- (20) Kopējā nostājā ir atgādināti pienākumi, kas ir noteikti Ieroču tirdzniecības līgumā, kuru ir parakstījušas visas ES dalībvalstis un kurā cita starpā paredzēts, ka dalībvalstis neatļauj nodot parastos ieročus vai preces, uz kurām attiecas līgums, ja šāda nodošana pārkāptu dalībvalstu saistības saskaņā ar pasākumiem, ko Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome pieņēmusi, rīkojoties saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu VII nodaļu, it īpaši ieroču embargo, vai pārkāptu dalībvalstu attiecīgās starptautiskās saistības saskaņā ar starptautiskiem nolīgumiem, kurus tās ir parakstījušas, it īpaši saistības, kas attiecas uz parasto ieroču nodošanu vai nelikumīgu tirdzniecību, vai ja atļaujas piešķiršanas brīdī dalībvalstij ir zināms, ka ieročus vai preces izmantos, lai īstenotu genocīdu, noziegumus pret cilvēci, smagus 1949. gada Ženēvas konvenciju pārkāpumus, uzbrukumus civiliem objektiem vai civiliedzīvotājiem, kas tiek aizsargāti kā tādi, vai citus kara noziegumus, kā definēts starptautiskos nolīgumos, kurus tā ir parakstījusi²⁵.
- (21) Kopējā nostājā ir arī noteikti pienākumi atteikt nodošanu, ja piekrišana būtu pretrunā dalībvalstu starptautiskajiem pienākumiem un saistībām, piemēram, Kodolieroču neizplatīšanas līgumam (1968), kuru ir parakstījušas visas ES dalībvalstis un kurā paredzēts, ka katra dalībvalsts apņemas tieši vai netieši nenodot kodolieročus vai sprāgstierīces, un kurā precizēts, ka šis pienākums ir pamats attiecīgo eksporta licenču atteikšanai²⁶, kā arī tad, ja piekrišana būtu pretrunā citiem nolīgumiem. Norādījumos par kopējo nostāju²⁷ ir sniegts visaptverošs, bet neizsmeļošs to nolīgumu saraksts, kuri jāņem vērā pirms eksporta licences piešķiršanas²⁸.

²³ OV C 115, 9.5.2008., 194. lpp.

²⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202501499

²⁵ https://thearmstradetrety.org/hyper-images/file/ATT_English/ATT_English.pdf?templateId=137253.

²⁶ 2. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

²⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6881-2025-INIT/lv/pdf>

²⁸ Tie ietver nolīgumus un starptautiskus instrumentus (režīmus), kas reglamentē militāra ekipējuma un tehnoloģiju izmantošanu un/vai krājumu veidošanu, un/vai eksportu un nodošanu, piemēram (bet ne tikai): Austrālijas grupu, *MTCR*, Cangeru komiteju, Kodolmateriālu piegādātāju valstu grupu, Vasenāras vienošanos, Hāgas Rīcības kodeksu pret ballistisko raķešu izplatīšanu (*HCoC*) (2. nodaļas 6. iedaļas III PIELIKUMS).

- (22) Norādījumos ir iekļauti vairāki mehānismi, ko dalībvalstis var ieviest, lai risinātu reeksporta un galalietotāju problēmas, piemēram, informācijas minimums, kas jāiekļauj galalietotāja apliecībā. Tajā, *inter alia*, vajadzības gadījumā ietver galalietojumu un/vai reeksporta aizlieguma klauzulu un iespēju dalībvalstīm iekļaut klauzulu, ar ko aizliedz tādu preču reeksportu, uz ko attiecas galalietotāja apliecība. Norādījumos iekļautā metodika, kā arī tajos minētie starptautiskie nolīgumi²⁹ ir jāizmanto kā standarti, pēc kuriem dalībvalstu iestādes novērtē industrijas uzņēmumu rīcību.
- (23) Norādījumos ir iekļauti arī neobligāti veicināšanas mehānismi, kas uzlabo konvergenci un atvieglo lēmumu pieņemšanu par kopīgi finansēta un ražota militārā ekipējuma vai tehnoloģiju eksportu. Vispārējam vadošajam principam vajadzētu būt tādam, ka, ja vien attiecīgās dalībvalstis nenolemj citādi, tad dalībvalstis, kas sadarbojas, lai kopīgi izstrādātu militāro ekipējumu vai tehnoloģijas, pamatojoties uz riska novērtējumiem, kas veikti saskaņā ar kopējās nostājas kritērijiem, un savstarpēju uzticēšanos, veicinās šā ekipējuma vai tehnoloģiju eksportu ārpus ES ar nosacījumu, ka eksports neapdraud to tiešās vai valsts drošības intereses un starptautiskās saistības (attiecībā uz militārā ekipējuma vai tehnoloģiju tirdzniecību). Lai veicinātu konvergenci un atvieglotu lēmumu pieņemšanu par kopīgi finansēta un ražota militārā ekipējuma vai tehnoloģiju eksportu, iesaistītās dalībvalstis tiek mudinātas savstarpēji apspriesties par riska novērtējumiem, ko tās ir veikušas attiecībā uz potenciālajiem eksporta galamērķiem un galalietotājiem, tā nodrošinot kopīgā projekta sekmīgu īstenošanu. Piekrītot šim kopīgajam principam, tās plāno vajadzības gadījumā izveidot sistēmu apspriešanās veikšanai.
- (24) ES Padomes Parasto ieroču eksporta jautājumu darba grupa (*COARM*) palīdz īstenot ES kopējo nostāju, cita starpā veicinot informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm par atteikumiem un sensitīviem galamērķiem. ES palīdz nodrošināt ieroču eksporta pārredzamību, katru gadu apmainoties ar datiem par ieroču eksportu Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) pārvaldītajā datubāzē³⁰.

3.1.2 Militāro tehnoloģiju un ekipējuma nodošana ES iekšienē

- (25) Sūtījumus ES iekšienē reglamentē arī Direktīva 2009/43/EK³¹ par tādu ražojumu sūtījumiem ES, kuri saistīti ar aizsardzību; tajā ir noteikti vairāki kritēriji, kas jāņem vērā dalībvalstu iestādēm, pirms tiek atļauta aizsardzības aprīkojuma vai tehnoloģiju nosūtīšana. Šie kritēriji ietver, piemēram, procesus, kas jāīsteno, lai izvairītos no iespējamās ar aizsardzību saistītu ražojumu novirzīšanas. Minētajā direktīvā arī noteikta prasība dalībvalstu eksporta iestādēm reizi trijos gados uzraudzīt, kā saņēmējvalsts ievēro sūtījumu licencē noteiktos eksporta ierobežojumus³².

3.1.3 Divējāda lietojuma preču pārvadājumi ārpus ES

- (26) Komisija atgādina, ka divējāda lietojuma preču eksporta kontroli reglamentē ES tiesību akti un to pārvaldība atšķiras no militāro preču eksporta pārvaldības. Ar Regulu (ES)

²⁹ Piemēram, Vasenāras vienošanās par galalietotāja / galalietošanas kontroli attiecībā uz eksportu.

³⁰ [EĀDD pārvaldītā datubāze](#).

³¹ [CL2009L0043EN0020010.0001.3bi_cp 1..1](#), 7. panta pirmā daļa.

³² III nodaļas 9. pants.

2021/821 tika noteikts ES režīms divējāda lietojuma preču eksporta, starpniecības, tehniskās palīdzības, tranzīta un pārvadājumu kontrolei³³.

- (27) Komisija 2019. gadā izdeva ieteikumus³⁴ par iekšējās atbilstības programmām divējāda lietojuma preču tirdzniecības kontrolei saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 428/2009 uzņēmumiem, kas nodarbojas ar divējāda lietojuma preču eksportu, pārvadājumiem, starpniecību un tranzītu³⁵ Uzņēmumiem, kas vēlas saņemt konkrētas licences, vajadzētu būt iekšējiem atbilstības nodrošināšanas mehānismiem, kas aptver šādus aspektus un ko varētu izmantot arī kā paraugu finanšu tirgus dalībniekiem, kuri vēlas novērtēt attiecīgo uzņēmumu pienācīgo rūpību: augstākā līmeņa vadības apņemšanās nodrošināt atbilstību; organizācijas struktūra, pienākumi un resursi; apmācības un informētības uzlabošana; darījumu izvērtēšanas process un procedūras; darbības rezultātu pārskatīšana, revīzijas, ziņošana un korektīvi pasākumi; uzskaitē un dokumentācija; fiziskā un informācijas drošība.

3.2 Riska mazināšana dažādās ilgtspējīga finansējuma regulējuma un CSDDD likumdošanas lietās

3.2.1 SFDR

- (28) *SFDR* ir pārredzamības regulējums, kas nosaka, kā finanšu tirgus dalībniekiem ES ir jāatklāj informācija, kas saistīta ar ilgtspēju³⁶. *SFDR* ir izstrādāta tā, lai ieguldītāji varētu pienācīgi novērtēt, kā ilgtspējas riski ir integrēti ieguldījumu lēmumu pieņemšanas procesā³⁷, un labāk izprast finanšu produktu iespējamo negatīvo ietekmi uz ilgtspēju. Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/1288 papildina *SFDR* ar regulatīviem tehniskiem standartiem. Piemēram, tajā ir noteikts, ka finanšu starpniekiem ir jāpaskaidro, kā finanšu produkts ar ilgtspējas mērķi (t. i., informācijas atklāšana saskaņā ar *SFDR* 9. pantu) būtiski nekaitē nevienam ilgtspējīgu ieguldījumu mērķim. Šādos gadījumos finanšu tirgus dalībniekiem jāapraksta, kā tie ņem vērā negatīvās ietekmes faktorus, kas uzskaitīti I pielikuma 1. tabulā, un visus attiecīgos rādītājus, kas iekļauti minētā pielikuma 2. un 3. tabulā.
- (29) Finanšu tirgus dalībniekiem, kas iegulda aizsardzības nozarē, svarīgākās negatīvās ietekmes (SNI) rādītāji, kas iekļauti I pielikuma 1. tabulā, attiecībā uz kuriem varētu būt nepieciešams sīkāks skaidrojums, ir SNI 10. rādītājs “ANO Globālā līguma principu un ESAO pamatnostādņu daudznacionāliem uzņēmumiem pārkāpumi”³⁸, 11. rādītājs “Atbilstības ANO Globālajam līgumam un ESAO pamatnostādņēm daudznacionāliem uzņēmumiem uzraudzības procesu un mehānismu trūkums” un 14. rādītājs “Saistība ar pretrunīgi vērtētiem ieročiem”.

³³ [Publikāciju birojs \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R0821).

³⁴ Komisijas Ieteikums (ES) 2019/1318 (2019. gada 30. jūlijs) par iekšējās atbilstības programmām divējāda lietojuma preču tirdzniecības kontrolei saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 428/2009.

³⁵ [OV L 134, 29.5.2009., 1.–269. lpp.](#)

³⁶ 19. marta [Kopīgajā Baltajā grāmatā par Eiropas aizsardzības gatavību 2030](#) ir noteikts, ka “*SFDR* pārskatīšanas ietvaros Komisija sniegs vajadzīgos precizējumus par aizsardzības jomas saikni ar ilgtspējas satvara investīciju mērķiem”.

³⁷ [Ar ilgtspēju saistītas informācijas atklāšana finanšu pakalpojumu nozarē – Eiropas Komisija](#).

³⁸ [OV L 196, 25.7.2022., 1.–72. lpp., sk. 43. lpp.](#)

3.2.1.1 SNI 10. un 11. rādītājs – aizsardzības industrijas ieguldījumu iespējamās negatīvās ietekmes novērtēšana

- (30) Regulā (ES) 2022/1288 nav sīki precizēts, kā finanšu tirgus dalībnieki var novērtēt, vai ieguldījums saimnieciskajā darbībā, kas veicina vidiskā vai sociālā mērķa sasniegšanu, atbilst SNI 10. un 11. rādītājam, kas ietverts I pielikuma 1. tabulā.
- (31) ANO Globālais līgums ir brīvprātīgs regulējums korporatīvo darbību un stratēģiju saskaņošanai ar desmit vispārpieņemtiem korporatīvās atbildības principiem, tai skaitā cilvēktiesību principiem. Tā 1. princips paredz, ka uzņēmumiem ir “jāatbalsta un jāievēro starptautiski pasludinātās cilvēktiesības”, un 2. princips paredz, ka uzņēmums “nedrīkst būt iesaistīts cilvēktiesību pārkāpumos”. Viens no galvenajiem Globālā līguma elementiem ir paziņojums par progresu (*COP*) jeb informācijas ikgadēja atklāšana, kas ir jāveic uzņēmumiem, kuri šo līgumu ir parakstījuši. *COP* tiek izklāstīti centieni īstenot desmit principus, uzlabojot pārredzamību un pārskatatbildību ieinteresēto personu vidū.
- (32) ESAO vadlīniju daudznacionāliem uzņēmumiem IV nodaļa ir veltīta cilvēktiesībām, un tajā ir noteikti seši principi. Trešais princips paredz, ka uzņēmumiem ir “jāmeklē veidi, kā novērst vai mazināt nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēktiesībām, kas ar darbību attiecību starpniecību ir tieši saistīta ar tā darbībām, produktiem vai pakalpojumiem, pat ja uzņēmumi paši neveicina šādu ietekmi”. Saskaņā ar piekto principu uzņēmumiem ir “jāīsteno rūpības pienākums attiecībā uz cilvēktiesībām atbilstoši to lielumam, darbības veidam un apstākļiem, un nelabvēlīgas ietekmes uz cilvēktiesībām riska smaguma pakāpei”³⁹.
- (33) Komisija mudina tirgus dalībniekus ņemt vērā pienācīgas rūpības prasības un pasākumus, kas ieviesti, lai ievērotu 2.1. iedaļā izklāstītos eksporta kontroles tiesību aktus, kas palīdz sasniegt ANO Globālā līguma 1. un 2. principa un ESAO vadlīniju daudznacionāliem uzņēmumiem IV nodaļas 3. un 6. principa mērķus un rezultātā arī Regulas (ES) 2022/1288 SNI 10. un 11. rādītāju.

3.2.1.2 SNI 14. rādītājs – pretrunīgi vērtēti ieroči

- (34) SNI 14. rādītājs⁴⁰ “ieguldījumu īpatsvars ieguldījumu saņēmējās sabiedrībās, kuras ir iesaistītas pretrunīgi vērtētu ieroču ražošanā vai pārdošanā” attiecas tikai uz informācijas atklāšanu par saistību ar četrām pretrunīgi vērtētu ieroču kategorijām: pretkājnieku mīnas, kasešu munīcija, ķīmiskie ieroči un bioloģiskie ieroči. Tie ir ieroči, kas aizliegti lielākajā daļā dalībvalstu vai saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, kuras ir tieši saistošas ES, un tiek uzskatīts, ka tiem ir svarīgākā negatīvā ietekme.
- (35) *SFDR* iekļautā pretrunīgi vērtēto ieroču definīcija neattiecas uz kodolieročiem. Līdz šim tikai trīs dalībvalstis – Austrija, Īrija un Malta – ir parakstījušas Līgumu par kodolieroču aizliegšanu. Tas ir atsevišķs līgums, kas nav saistīts ar 1968. gada Kodolieroču neizplatīšanas līgumu (KNL). Visas dalībvalstis ir KNL puses. KNL paredz, ka katra puse apņemas nevienam saņēmējam tieši vai netieši nenodot vai nesaņemt kodolieročus vai sprāgstierīces. KNL neskar to valstu kodolprogrammas, kuru rīcībā līguma parakstīšanas brīdī, proti, 1968. gadā, bija kodolieroči.

³⁹ ESAO Vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem par atbildīgu uzņēmējdarbību.

⁴⁰ Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabula.

(36) Šis informācijas atklāšanas pienākums attiecas uz tālāk norādītajām starptautiskajām konvencijām.

- Bioloģisko ieroču izstrādāšana un ražošana ir aizliegta ar Konvenciju par bakterioloģisko (bioloģisko) un toksīnus saturošo ieroču izstrādāšanas, ražošanas un uzglabāšanas aizliegšanu un to iznīcināšanu, kas tika pieņemta 1972. gada 10. aprīlī Londonā un ko ir parakstījušas un ratificējušas visas ES dalībvalstis⁴¹.
- Ķīmisko ieroču izstrāde un izgatavošana ir aizliegta ar Konvenciju par ķīmisko ieroču izstrādes, izgatavošanas, uzkrāšanas un pielietošanas aizliegumu un ķīmisko ieroču iznīcināšanu, kas tika pieņemta Parīzē 1993. gada 13. janvārī⁴² un ko ir parakstījušas un ratificējušas visas ES dalībvalstis.
- Kājnieku mīnu ražošana ir aizliegta ar Konvenciju par kājnieku mīnu izmantošanas, uzglabāšanas, ražošanas un nodošanas aizliegumu un to iznīcināšanu, kas tika pieņemta 1997. gada 18. septembrī un ko ir parakstījušas un ratificējušas lielākā daļa dalībvalstu⁴³.
- Kasešu munīcijas ražošana ir aizliegta ar 2008. gada 30. maija Konvenciju par kasešu munīciju⁴⁴, kuru parakstījušas un ratificējušas Austrija, Beļģija, Bulgārija, Čehija, Dānija, Vācija, Īrija, Spānija, Francija, Horvātija, Itālija, Luksemburga, Ungārija, Malta, Nīderlande, Austrija, Portugāle, Slovēnija, Slovākija un Zviedrija.

3.2.2 ES taksonomija

- (37) ES taksonomija ir privātā finansējuma pārredzamības instruments, ar ko izveido vides ziņā ilgtspējīgu darbību klasifikāciju, lai veicinātu vides ziņā ilgtspējīgus ieguldījumus.
- (38) Saskaņā ar Taksonomijas regulas 3. pantu saimnieciskā darbība ir uzskatāma par vides ziņā ilgtspējīgu, ja tā: “būtiski sekmē” vienu no sešiem vides mērķiem un “nerada būtisku kaitējumu” nevienam no pārējiem vides mērķiem. Saimnieciskās darbības arī jāveic saskaņā ar minimuma aizsargpasākumiem, kas noteikti Taksonomijas regulas 18. pantā, un jānodrošina atbilstība tehniskās pārbaudes kritērijiem.
- (39) ES Taksonomijas regulas 18. pantā minēto minimālo aizsargpasākumu mērķis ir nodrošināt, ka subjekti, kas veic saimnieciskās darbības, kuras tiek uzskatītas par “taksonomijai atbilstīgām”, atbilst noteiktiem minimālajiem sociālajiem un pārvaldības standartiem. Saskaņā ar 18. panta 1. punktu uzņēmumiem, kuru saimnieciskās darbības ir uzskatāmas par taksonomijai atbilstīgām, ir jābūt izpildījušiem pienācīgas rūpības un kaitējuma novēršanas procedūras, lai nodrošinātu atbilstību atbildīgas uzņēmējdarbības standartiem, kas minēti ESAO vadlīnijās daudznacionāliem uzņēmumiem un ANO Vadošajos principos uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām.

⁴¹ [SHT nolīgumi – konvencija par bioloģisko ieroču aizliegšanu, 1972.](#)

⁴² [SHT nolīgumi – konvencija par ķīmisko ieroču aizliegšanu, 1993 \(icrc.org\).](#)

⁴³ [SHT nolīgumi – konvencija par kājnieku mīnu aizliegumu, 1997 \(icrc.org\).](#) Komisija atzīmē, ka Somija, Polija, Igaunija, Latvija un Lietuva nesen ir paziņojušas par savu nodomu izstāties no šā nolīguma.

⁴⁴ [SHT nolīgumi – Konvencija par kasešu munīciju, 2008 \(icrc.org\).](#)

- (40) Komisija mudina tirgus dalībniekus ņemt vērā pienācīgas rūpības prasības un pasākumus, kas ieviesti, lai izpildītu 3.1. iedaļā izklāstītos valsts eksporta kontroles tiesību aktus, kas palīdz īstenot ANO 13. vadošo principu, ESAO vadlīniju daudznacionāliem uzņēmumiem IV nodaļas 3. un 6. principu un rezultātā arī ES Taksonomijas regulas 18. panta 1. punktā noteiktos minimuma aizsargpasākumus.
- (41) ES Taksonomijas regulas 18. panta 2. punktā ir ietverta tieša atsauce uz *SFDR* svarīgākās negatīvās ietekmes rādītājiem, kas saistīti ar ilgtspējas faktoriem⁴⁵. Tāpēc uzņēmumi nodrošina, ka to pienācīgas rūpības un kaitējuma novēršanas procedūras ļauj identificēt, novērst, mazināt vai labot jebkādu faktisku vai potenciālu pakļautību pretrunīgi vērtētu ieroču ražošanai vai pārdošanai, kā noteikts *SFDR* deleģētajā regulā⁴⁶ (sk. 3.2.1.2. punktu).

3.2.2.1 Pieprasījums noteikt aizsardzības industrijas darbību atbilstīgumu ES taksonomijai

- (42) Komisija atgādina, ka uzņēmumi, kas ir iesaistīti aizsardzības industrijas darbībās, tāpat kā jebkuras citas nozares uzņēmumi, var pieprasīt noteikt to atbilstīgumu taksonomijai, lai saņemtu attiecīgos horizontālos ieguldījumus, kas norādīti taksonomijas deleģētajos aktos. Tie ietver, piemēram, ieguldījumus ēku un infrastruktūras zaļināšanā vai ieguldījumus tīrā transportā, kas izpaužas kā kapitālizdevumi (*CapEx*) un/vai pamatdarbības izdevumi (*OpEx*), kā minēts Deleģētā akta par informācijas atklāšanu I pielikuma 1.1.2.2. un 1.1.3.2. iedaļā. Uzņēmumi var arī pieprasīt noteikt atbilstīgumu attiecībā uz jebkurām citām darbībām, kas norādītas deleģētajos aktos par taksonomiju (piemēram, darbībām transporta, datu risinājumu, ražošanas u. c. jomās).
- (43) Tāpat arī tas, ka konkrētas aizsardzības industrijas darbības līdz šim nav iekļautas ES taksonomijā, neietekmē aizsardzības industrijas vidisko sniegumu⁴⁷.
- (44) Lai gan ES taksonomijas deleģētajos aktos par klimatu un vidi ir noteikti īpaši tehniskās pārbaudes kritēriji, kas uzņēmumiem ir jāizpilda, ja tie vēlas atklāt informāciju, ka to saimnieciskās darbības ir atbilstīgas taksonomijai, citi ES ilgtspējīga finansējuma regulējuma elementi piedāvā atšķirīgus veidus, kā novērtēt saimniecisko darbību un uzņēmumu ilgtspējas aspektus.
- (45) 2025. gada februāra *Omnibus* vienkāršošanas paketes⁴⁸ mērķis ir būtiski samazināt administratīvo slogu uzņēmumiem, kas ziņo par savu atbilstīgumu taksonomijai. Pildot savas saistības vienkāršošanas jomā, Komisija arī veiks deleģētā akta par taksonomiju visaptverošu pārskatīšanu.

3.2.3 FITD II

- (46) FITD II prasības paredz, ka ieguldījumu brokeru sabiedrībām jāņem vērā klientu vēlmes ilgtspējas jomā un, nosakot mērķtirgus, jāņem vērā vēlmes ilgtspējas jomā, un minētajās prasībās ir ietverta tieša atsauce uz *SFDR* un ES Taksonomijas regulu. Rezultātā galaklientiem, kuriem saskaņā ar FITD II ir vēlmes ilgtspējas jomā, būs jāsaņem konsultācijas par produktiem, kas vismaz zināmā mērā tiek ieguldīti vai nu taksonomijai

⁴⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023XC0616\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023XC0616(01)).

⁴⁶ Komisijas paziņojums par dažu ES Taksonomijas regulas tiesību normu interpretāciju un īstenošanu un par saikni starp tām un Ar ilgtspēju saistītās finanšu informācijas atklāšanas regulu, [Publikāciju birojs \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023XC0616(01)).

⁴⁷ Sk. 12. punktu, OV C, C/2023/267, 20.10.2023.

⁴⁸ [2025/0045 \(COD\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023XC0616(01)).

atbilstīgās darbībās, vai ilgtspējīgos ieguldījumos (vai ir saistīti ar tiem) saskaņā ar *SFDR* 2. panta 17. punktu, vai kuros ir ņemta vērā SNI.

- (47) Tā kā FITD II ir ietverta tieša atsauce uz “ilgtspējīgiem ieguldījumiem”, kā definēts *SFDR*, un uz “vides ziņā ilgtspējīgiem ieguldījumiem”, kā definēts Taksonomijas regulā, tas nozīmē, ka uzņēmumi, novērtējot, vai to izplatītais produkts atbilst prioritātēm ilgtspējas jomā, ņem vērā ES Taksonomijas regulā noteikto minimuma aizsargpasākumu principu un *SFDR* noteikto principu “nav būtiska kaitējuma”. Pēdējais minētais princips ietver pakļautību SNI rādītājam attiecībā uz pretrunīgi vērtētiem ieročiem, kā noteikts *SFDR* (sk. 3.2.1.2. punktu).
- (48) Nevienā FITD II noteikumā attiecībā uz SNI ņemšanu vērā nav paredzēts, ka uzņēmumiem ir pienākums uzskatīt – ieguldījumiem aizsardzības industrijā ir negatīva ietekme tikai tāpēc, ka tie tiek ieguldīti šajā industrijā, un tāpēc tie nebūtu jāpiedāvā nevienam klientam, kam ir vēlmes ilgtspējas jomā.

3.2.4 *CSDDD*

- (49) *CSDDD*, kas stājas spēkā 2024. gada 25. jūlijā, nosaka, ka lieliem uzņēmumiem, kuru galvenā mītne ir ES vai kuri gūst ievērojamus ieņēmumus ES, ir jāidentificē un jānovērš savu darbību negatīvā ietekme uz cilvēktiesībām un vidi Eiropas Savienībā un savās globālajās vērtības ķēdēs.
- (50) *CSDDD* attiecas uz aizsardzības industrijas uzņēmumiem, kas ietilpst *CSDDD* darbības jomā, tāpat kā uz jebkuru citu uzņēmumu. Tiem ir jāpilda pienācīgas rūpības pienākums attiecībā uz ilgtspēju, piemērojot to savām darbībām un savu meitasuzņēmumu un darījumu partneru darbībām, kas saistītas ar uzņēmuma produktu ražošanu vai pakalpojumu sniegšanu (augšupēji) vai ar uzņēmuma produktu izplatīšanu, transportēšanu un uzglabāšanu (lejupēji). Saskaņā ar *CSDDD* 3. pantu šajā direktīvā noteiktie pienācīgas rūpības pienākumi neattiecas uz uzņēmumu lejupējo darījumu partneru darbībām, kas saistītas ar militārām un divējāda lietojuma precēm, ja to eksportu ir atļāvušas dalībvalstu iestādes. “Darbību ķēde” ir: uzņēmuma lejupējo darījuma partneru darbības, kas saistītas ar šā uzņēmuma produkta izplatīšanu, transportēšanu un uzglabāšanu, ja darījuma partneri veic minētās darbības uzņēmuma labā vai uzņēmuma vārdā, izņemot tā produkta izplatīšanu, transportēšanu un uzglabāšanu, uz kuru attiecas Regulā (ES) 2021/821 paredzētā eksporta kontroles vai eksporta kontroles attiecībā uz ieročiem, munīciju vai militāro inventāru, kad ir atļauts produkta eksports⁴⁹.
- (51) 2025. gada februāra *Omnibus* direktīvu priekšlikumu⁵⁰ mērķis ir samazināt regulatīvo slogu uzņēmumiem, tai skaitā vienkāršojot to darbības jomā ietilpstošo uzņēmumu pienākumus identificēt faktisko vai iespējamo negatīvo ietekmi, kas rodas to netiešo darījumu partneru līmenī. Tomēr, tiklīdz ir konstatēta negatīva ietekme, uzņēmumiem būs jānovērš tās rašanās vai tā jāizbeidz, vajadzības gadījumā ievērojot preventīvo vai korektīvo pasākumu plānu.⁵¹

⁴⁹ OV L, 2024/1760, 5.7.2024., 3. panta g) punkta ii) apakšpunkts, <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>

⁵⁰ [2025/0045 \(COD\)](#).

⁵¹ [SWD\(2025\) 80](#), 18. lpp.

- (52) Šis *Omnibus* paketes pirmais īstenošanas posms bija *CSDDD* grozījums, kas stājās spēkā 17. aprīlī un ar ko transponēšanas termiņš un pirmais piemērošanas datums tika atlikts par vienu gadu: attiecīgi līdz 2027. gada jūlijam un 2028. gada jūlijam⁵².

3.2.5 CSRD

- (53) Ar *CSRD* tika ieviesti obligāti ES ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti, kas zināmi kā *ESRS* (Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti). Šie standarti prasa atklāt ar ilgtspēju saistītu informāciju un neierobežo ieguldījumus nevienā nozarē. Aizsardzības industrijai īpaši svarīgi ir divi galvenie noteikumi no pirmā transversālo standartu kopuma, kas pašlaik ir spēkā.
- Vispārīgās prasības (*ESRS* 1, 105. punkts). Šis standarts ļauj uzņēmumiem neizpaust klasificētu vai sensitīvu informāciju, pat ja tā tiek uzskatīta par būtisku. Komisija precizē, ka aizsardzības industrija biežāk nekā citas nozares varētu izmantot noteikumu, kas ļauj neizpaust sensitīvu vai klasificētu informāciju. Piemēram, aizsardzības industrijas uzņēmumiem var nākties piemērot šo noteikumu informācijai, kas saistīta ar izejvielu piegādes apjomu, vai konkrētai ar ilgtspēju saistītai finanšu informācijai. Savukārt šim faktam būtu jāietekmē tas, kā ticamības apliecināšanas nodrošinātāji mijiedarbojas ar aizsardzības industrijas uzņēmumiem saistībā ar šā noteikuma izmantošanu.
 - Patērētāji un galalietotāji (*ESRS* S4). Šis standarts precizē, ka uzņēmuma produktu vai pakalpojumu jebkāda nelikumīga vai ļaunprātīga izmantošana, ko veic patērētāji vai galalietotāji, neietilpst šā standarta darbības jomā.
- (54) Lai arī 2025. gada februāra *Omnibus* priekšlikums par *CSRD* un *CSDDD* pārskatīšanu⁵³ būtiski samazina to uzņēmumu loku, no kuriem tiek sagaidīta *CSRD* ziņošanas prasību ievērošana, tas neietekmē iepriekš izklāstītos noteikumus.
- (55) Komisija arī ierosināja atlikt *CSRD* piemērošanu par diviem gadiem attiecībā uz otrās un trešās kārtas uzņēmumiem, uz kuriem attiecas minētais tiesību akts. Likumdevēji ir vienojušies par šo priekšlikumu, un tas stājās spēkā 2025. gada 17. aprīlī⁵⁴. Dalībvalstīm tas būs jātransponē līdz 2025. gada 31. decembrim.

3.2.6 BMR

- (56) *BMR* mērķis ir nodrošināt ES finanšu tirgos izmantoto etalonu pārredzamību, uzticamību un pamatojumu. Etalons ir atsauces punkts, ko izmanto, lai izmērītu ieguldījuma, uzņēmuma vai tirgus darbības rezultātus vai vērtību. Ar *BMR* tika noteikti “klimata pārejas etaloni” (*CTB*) un “Parīzes nolīgumam pielāgoti ES etaloni” (*PAB*) un ieviesta ar ilgtspēju saistītas informācijas atklāšana attiecībā uz etaloniem.
- (57) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/1818⁵⁵ papildina *BMR*, nosakot īpašas prasības marķētiem ar klimatu saistītiem etaloniem. Minētās regulas mērķis ir veicināt kvalitatīvu ar klimatu saistītu etalonu izstrādi, un tajā ir paredzēti noteikumi par izņēmumiem.

⁵² [Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva \(ES\) 2025/794](#) (2025. gada 14. aprīlis), ar ko groza Direktīvas (ES) 2022/2464 un (ES) 2024/1760 attiecībā uz datumiem, sākot no kuriem dalībvalstīm jāpiemēro noteiktas korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanas un pienācīgas rūpības prasības.

⁵³ [2025/0045 \(COD\)](#).

⁵⁴ [2025/0044 \(COD\)](#).

⁵⁵ [OV L 406, 3.12.2020., 17.–25. lpp.](#)

- (58) Komisija īpašā grozošā regulā, kas ir iekļauta tajā pašā aizsardzības *Omnibus* paketē (C(2025) 3801), ir precizējusi, ka, piemērojot izņēmumus saskaņā ar minētās deleģētās regulas 12. panta 1. punkta a) apakšpunktu, ir jāņem vērā tikai uzņēmumi, kuru darbība ir saistīta ar aizliegtiem ieročiem. Aizliegti ieroči, savukārt, “nozīmē kājnieku mīnas, kasešu munīciju un bioloģiskus un ķīmiskus ieročus, kuru lietošana, glabāšana, izstrāde, nodošana, izgatavošana un uzkrāšana ir skaidri aizliegta ar pielikumā uzskaitītajām starptautiskajām ieroču konvencijām, kurās lielākā daļa dalībvalstu ir līgumslēdzējas.”.

4 Ieņēmumu robežvērtības

- (59) ES ilgtspējīga finansējuma regulējumā nav paredzēti nekādi izņēmumi attiecībā uz tādu darbību finansēšanu, kuras ir saistītas ar aizsardzību, pamatojoties vai nu uz konkrēta uzņēmuma apgrozījuma procentuālās daļas, ko veido militārās/aizsardzības darbības, vai uz fonda portfeļa procentuālās daļu, ko veido ieguldījumi aizsardzības/militārās darbībās. Komisija atgādina, ka ES ilgtspējīga finansējuma regulējums ir neitrāls attiecībā uz aizsardzības industriju un izceļ tikai “pretrunīgi vērtētus ieročus”, kā izklāstīts *SFDR* un paskaidrots iepriekš.
- (60) Aizsardzības industrijas vispārēja izslēgšana, pamatojoties uz apgrozījumu, nebūtu saderīga ar principu, ka katrs gadījums jāvērtē atsevišķi, lai mazinātu riskus, kas saistīti ar ilgtspējas apsvērumiem. Tiek arī uzskatīts, ka tas neatbilst ES stratēģiskajām vajadzībām un prioritātēm, jo ieņēmumu robežvērtību izmantošana nolūkā izslēgt aizsardzības industriju īpaši kaitētu MVU, kuri specializācijas un lieluma ierobežojumu dēļ bieži vien nevar dažādot savu darbību civilajos tirgos⁵⁶.
- (61) Komisija mudina ekonomikas dalībniekus, tai skaitā uzraudzības iestādes un VSP marķējuma (piemēram, valsts ekomarķējuma) sniedzējus, izstrādāt savu izslēgšanas politiku, ievērojot principu, ka katrs gadījums ir jāvērtē atsevišķi, un pretrunīgi vērtēto ieroču sarakstu, kā paskaidrots iepriekš.

5 Aizsardzības industrijas ieguldījuma sociālajā ilgtspējā novērtēšana

- (62) ES ilgtspējīga finansējuma regulējums ļauj finanšu tirgus dalībniekiem atklāt informāciju par ieguldījumiem saimnieciskajās darbībās, pamatojoties uz savu ieguldījumu plašāku sabiedrības vai vidisko mērķu sasniegšanā.
- (63) Eiropas aizsardzības industriālās stratēģijas 3. iedaļā Komisija atzīst, ka aizsardzības industrija ir būtisks ES noturības, drošības un līdz ar to miera un sociālās ilgtspējas veicinātājs.
- (64) *SFDR* 2. panta 17. punktā ir definēts, kādas darbības ir uzskatāmas par tādām, kas veicina vidisku vai sociālu mērķu sasniegšanu. Šī definīcija neietver izsmēlošu nozaru/saimniecisko darbību sarakstu. Saskaņā ar šā paziņojuma 3. iedaļu finanšu tirgus dalībnieki, pamatojoties uz rūpīgu katra gadījuma izvērtējumu, var secināt, ka saimnieciskās darbības, ko ES aizsardzības industrija veic, lai aizsargātu mieru un

⁵⁶ [Pētījuma rezultāti: kapitāla finansējuma pieejamība Eiropas aizsardzības industrijas MVU – Eiropas Komisija \(europa.eu\).](#)

drošību, ar nosacījumu, ka tās būtiski nekaitē citiem ilgtspējas mērķiem un ka uzņēmums, kas veic šīs darbības, ievēro labas pārvaldības praksi, veicina sociālo mērķu sasniegšanu. Tomēr, tāpat kā attiecībā uz jebkura cita veida darbībām, arī šajā gadījumā nepastāv sākotnējs pieņēmums, ka ar aizsardzību saistītas darbības veicinātu kāda sociāla mērķa sasniegšanu.

- (65) Ņemot to vērā, Komisija mudina uzņēmējus nevērtēt aizsardzības industriju kā nozari, kas *de facto* nesniedz pozitīvu ieguldījumu sociālajā ilgtspējā. Tāds pats princips būtu jāattiecina uz uzņēmējiem, kuri novērtē vēlmes ilgtspējas jomā un definē mērķtirgus saskaņā ar FITD.